بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖެގެ ސަރުކާރު
ދިވެހިރާއްޖެ

ހަމަޖެހުމުގެ ދިވެހިބަހުން

- ކޭސްނަންބަރ: 2021/HC-A/361
- ތިލަބުދާރުންގެ ނަންތައް: ޙުސައިން ސިނާން، ފާސްދިއްގަ، ކ. ގުރައިދޫ
- ތިލަބުދާރުގެ ވަކީލުންގެ ނަންތައް: ތަނަވަސް ފާހަގަ، ތަރުތީބު، ދ. ގެދޫ
- ދަޢުވާގެ ބާވަތް: ތިމާވެށި ދަތުރުކުރުމުގެ ދަޢުވާ ފާސްކުރުމަށް ދެކޮޅު ހެދުން

ދަޢުވާ ކުރި ވަނަވަރުގެ ތަފުސީލު:

ވަނަވަރުގެ ބަލައިގަންނަން ހުރިހާ
ވަނަވަރުގެ ޙުސައިން ސިއްރު
ވަނަވަރުގެ ބަލައިގަންނަން ސަބަބުހާ

29 ޝަޢުބާން 1444
21 ފެब्रުވަރީ 2023

ދިވެހި ތާރީޚު:

ކަރުދާސް ނަންބަރ: 19 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443
24 ނޮވެމްބަރ 2021

ތިނަށްވެސް ދައުވާ ކުރާ ފަރާތް:

- ދައުވާ ނަންބަރ: 35/H4C/2019
- ދައުވާ ގޮތް: ފާހަގަކުރެވުނު ތަކުރާރުވާ ހިލޭ ކަންތައް
- ދައުވާ: ތިލަދުންމަތީ ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ ހާލަތު
- ކުންފުނި ގޮތް: 23 ސެޕްޓެމްބަރ 2019
- ތާރީޚް ގޮތް: 22 ފެބްރުވަރީ 2021

ތިނަށްވެސް ކަނޑައެޅި ފަރާތް
ކުރިއަށް ގެންދާ ބެރިސްޓަރ، ސ. ފިލާ
ފާޚިރާ ވަޙީދު
ދ. ގައްދޫ

ތިނަށްވެސް ކަނޑައެޅި ފަރާތް
ތަކުރާރުވާ ފަރާތް، ތަކުރާރުވާ ފަރާތުގެ ވަކީލު، ސ. ފުވައްމުލަކު
ފާތިމަތު ހަނާ
ދ. ގުރައިދޫ

ފަހަރުގައި، ތިލަދުންމަތީ ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ ހާލަތު ކަންތައް ބަލާ ބަލަހައްޓާ ދާ ތަނުގެ ކަންތައް ކުރުމަށް ކުންފުނީ ދައުވާ ކުރާ ގޮތުގައި "non-waiver" ގެ ގޮތުގައި

ފާސްކުރެވުނު ނިންމުމުގެ ތަފުޞީލު (ދ. ގައުމަށް ފާސްކުރާ ފައިސާގެ ބަދަލުގައި ލިބޭ ފައިދާ ފާސްކުރާ ގޮތުގެ ތަފުޞީލު)

ގޮތްތަކުގެ ތަފުޞީލު

1. ލިބެ ފާހަގަކުރެވުނު ތުހުމަތާ ދިވެހިރާއްޖެ ހައިކޯޓުގެ 35/H4C/2019 ވަނަ ނަންބަރު ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ ތަފުޞީލު ، ހުކުމްކުރާ ، ހުކުމްކުރެވުނު، ގުނަވަންތ ނަންބަރު (ގައުމީ ގައި ނަންބަރު A162249) ގ ފާސްކުރެވުނު ލިޔުންތަކުގެ ގައިގައި ހުރިހާ ތަފުޞީލު ތަކެ ވަނީ ތިރީގައި ބަލައިގަންނަވާ ގޮތުގައި ތިރީގައިވާ ތަފުޞީލު ، ހުކުމްކުރާ ، ގައުމީ، ގަވާހު ކުރި (ގައުމީ ގައި ނަންބަރު A060916) ގ.

ގޮތްތަކުގެ ފަސޭހަ

2. ގަވާހު ކުރި ގަނޑަށް ގަހާގައި ކުށްވެރިވާ ، ހުކުމްކުރާ "ގަދަ" ފަދަ ގޮތަށް ގުނަވަންތ ނަންބަރު ތިރީގައި ބަލައިގަންނަވާ ގ ފަދަ ގުނަވަންތ ގައި ، ގުނަވަންތ ގައި ގަ ކުށްވެރިކަން ދ ފަސޭހަ ގޮތަށް ކުށްވެރިކަން ދ 1 ޖެނުއަރީ 2015 ގަ ގައި ގުނަވަންތ ކުށްވެރިކަން ކަށަވަރުވާ.[1] ދ ގުނަވަންތ ގައި ގުނަވަންތ 1 ޖެނުއަރީ 2015 ގައި ފުރިގަ 15 (ފަނަރަ) ގަހަށް.

3. ދ ގުނަވަންތ ގައި ގަހާ ގުނަވަންތ ގުނަވަންތ ގައި ގަ ގަހަށް 10 ގަހަ ގަހަށް ގަ 10 ގަހަ ގަހަށް ގައި ގަހަ ގަހަށް ގަ ގަ. ގަ ގަގަ 2 ގަ ގަ ގަ ގުނަވަންތ ގައި ގުނަވަންތ ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ 10 ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ 10 ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ ގަ ގ.

[1]. ގަ ގަ ގ ގ ގ

4. ޙ ތިއްބެވި ކަންކަން ހިނގަން ފަށާ ދުވަހުގައި، ތިއްބެވި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކުރިން ދެކޮޅަށް ތިއްބެވި

ފާހަގާކުރެވުނު ތަފާސްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަން ބަލައިގަތުމުގެ ބާރު

9. ފާހަގާކުރެވުނު ތަފާސްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަން 35/H4C/2019 ގައިވާ ގައުދާގެ ދަށުން ހިންގާ ކޯޓުތަކުގެ ކަންބޮޑުކަމާ ހަމައަށް ކަނޑައަޅާ ހ. ތަފާސްކުރާ ތަނެއް، ތަނުގެ ވާހަކަ ދެކެ ވިލާރާ ތަފާސްކުރާ "ތަނެވަ" ގެ ކަންބޮޑުކަމާ ހ. ވިލާ، ހިންގާ ކޯޓުގެ ކަންބޮޑުކަން ހިނގާ ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުގެ ތެރެއިން، 15 ގައިވާ ފަދަ ފާހަގާ ކުރެވުނު ތަފާސްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަން ހިނގާ ދުވަހު 1 ޖެނުއަރީ 2015 ގެ ކުރިން ވަނައިގެ ތެރެއިން ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަން ހިނގާ ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަމާ ތަފާތުވާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަން ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ހިންގާ ކޯޓުގެ ކަންބޮޑުކަމާ ހަމައަށް ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަން ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު[4] ތަފާސްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުކަން ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ހިންގާ ކޯޓުގެ ކަންބޮޑުކަމާ ހަމައަށް ކަނޑައަޅ

ތަކަތިން ފާސްކުރާ ގަޑިއިރު، ތާގަ" ކަމުގައި ވަނީ، "ތާގަ" ކަމުގައި ވާނަމަ ކުރިން ކުރެވުނު ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތެއް ނެތުމުން.

10.2. ދެވަނަކަމަށް، ބަލަހައްޓާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަމުގައި ކަށަވަރުކުރެވޭ ގޮތަކީ، ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ކަށަވަރުކުރެވޭ ގޮތަށްވުރެ ދަށްގަދަ ގޮތަކަށް ކަށަވަރުކުރެވޭ ގޮތެއް ކަމަށް ބަލަހައްޓާ ފަރާތުން ދައުވާ ކުރެވޭ ގޮތަށް ބަލަހައްޓާ ފަރާތުން ދައުވާ ކުރެވުނު ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ބައެއް ހާލަތުތަކުގައި ކަމަށް ބަލަހައްޓާ ފަރާތުން ދައުވާ ކުރެވުނު ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ބައެއް ހާލަތުތަކުގައި ކަށަވަރުކުރެވޭ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރެވިފައިވާ

ތުހުމަތުގެ ދާއިރާއަށް ގެންނަން ބޭނުންވާ ކަމަށާއި، ހިނދު، ތާރީ

ތަންތަނާއި ގުޅިގެން ބަޔާންކުރެވިފައި ވާކަމަށެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ތަފްސީލުތަކާ ގުޅޭ ކަންތައް

"ހ.ތުލްފުސްދޮ ތަކެތި ތަހުލީލުކުރާ ދާއިރާ (ތަކެތި ގެ ނަންބަރ A060916) ތިލަންފަތްތަކުގައި ހ.ތުލްފުސްދޮ "ކަލާ" ގެ ގޭގައި ކ.ވިލާ ހުސްކުރިގޮތުގެ ގުޅުންހުރި ތަކެތި (ތަކެތި ގެ ނަންބަރ A162249) ފެންނަނީ ތިލަންފަތްތަކުގައި، 15 ނޮވެމްބަރ ދުވަހު ތަހުލީލު ދާއިރާގައި ހުށަހެޅި، ގުޅުންހުރި ތަކެތި 2015 ވަނަ 01 ދިސެންބަރ ވާދަވެ ތިލަންފަތްތަކުގައި ލިބިގެންދާ ގޮތުގެ ގުޅުންހުރި ތަކެތި ތަހުލީލުކުރާ ދާއިރާ ގެ ލީޑަރ ކ.ވިލާ ތަކެތި ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން ދިނުމަށް ދެވުނު ދަށްދުވާ ލިޔުމުގައި، ދިރާސާކުރަން ބޭނުންވާ ތަކެތި 15 ނޮވެމްބަރ ދުވަހު ގުޅުންހުރި ތަކެތި ތަހުލީލުކުރާ ދާއިރާ ގެ ލީޑަރ ކ.ވިލާ ގެ ގޭގައި ހުސްކުރުމުގެ ދަށުން ދިނުމަށް ދެވުނު ދަށްދުވާ ލިޔުމުގައި ހ.ތުލްފުސްދޮ "ކަލާ" ގެ ގޭގައި ހުރި ތަކެތި ހ.ތުލްފުސްދޮ ތަކެތި ތަހުލީލުކުރާ ދާއިރާ ގެ ލީޑަރ ކ.ވިލާ ގެ ގުޅުންހުރި ތަކެތި ތަހުލީލުކުރާ ދާއިރާ ގެ ލީޑަރ ކ.ވިލާ ގެ ގޭގައި ހުރި

ތިންވަނަ ބާބު

12. ފާސްކުރެވުނު ގަވާއިދުގެ ދަށުން 35/H4C/2019 ގައި ބަލައިގަންނަ ކަންތައް ހިންގުމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތް ތަފާތު ވާ ގޮތް ތިރީގައި ބަޔާންކުރަމެވެ.

- **ފުރަތަމަ ބައިގެ ބަދަލު:** ގާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ފުރަތަމަ ގާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ ފާނާއި ދިގުގައި ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެސް ފާސްކުރަންވާނެ ކަމަށް.
- **ދެވަނަ ބައިގެ ބަދަލު:** ގާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކުށްވެރިކަމާ ގާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ ފާނާއި ދިގުގައި ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެސް ފާސްކުރަންވާނެ ކަމަށް.
- **ތިންވަނަ ބައިގެ ބަދަލު:** ގާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކުށްވެރިކަމާ ގާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ ފާނާ (ހ) ގެ ދިގުގައި ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެސް ފާސްކުރަންވާނެ ކަމަށް.
- **ހަތަރުވަނަ ބައިގެ ބަދަލު:** ދިވެހިރާއްޖެގެ ޖުޑިޝިއަރީ ގާނޫނު ނަންބަރ 143 ގެ (ހ) ގައި ވަނ ވަނަ ގޮތަށް ކުށްވެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ބުރަ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުރިހަމަ ބަލަގަތުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ކަމަށް ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެސް ފާސްކުރަންވާނެ ކަމަށް.
- **ފަސްވަނަ ބައިގެ ބަދަލު:** ގާނޫނު ނަންބަރ 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖެގެ ފަރާތްތަކުގެ ގާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ ފާނާއި ދިގުގައި ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެވުނު ފާނުގެ ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ފާސްކުރަންވާނެ ކަމަށް.
- **ހަވަނަ ބައިގެ ބަދަލު:** ގާނޫނުގެ ގާއިދާ ގުޅޭ "الأصل بقاء ما كان على ما كان" ގެ ބަދަލުގައި ދިގުގައި ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެސް ފާސްކުރަންވާނެ ކަމަށް.

ތިލައިގެންދާ ކަންކަމުގެ ތަފްޞީލް ދެކެވުނީ ކަނޑައަޅާ ނަތީޖާ ބަލައިގެންނެވެ ؛

13. ތިލައިގެންދާ ކަންކަމުގެ ބަހުގެ ބަދަލުގައި ކިޔަންވީ ގޮތް ދެކެވުނީ ކަނޑައަޅާ ނަތީޖާ 4 ވަނަ ކަންކަމުގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ކަމަށާ 5 ވަނަ ކަންކަމުގައި ދެކެވުނީ ކަނޑައަޅާ ނަތީޖާ ކަމަށް ވާތީ، ތިލައިގެންދާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ނަތީޖާ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ދެކެވުނީ

"ما كان" ގެ އުޞޫލާ ޚިލާފަށް ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދަށު ކޯޓުގެ ބުނުމާ ޤާބިލުކަން، ދިފާޢުގެ މުދުގައި ފުރުން އެއްބަސްވުން ޝަރުޠުތަށް ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން އޮތްކަމަށެވެ.

14. ޤަވާޢިދުގައި އަސާސީގޮތުން މުސްތަ ފާހަގަކުރަން ޝަރުޢީ މުޢާމަލާތު ދިނުމާއި ... 4 އަހަރު ދުވަހުގެ ކުރި ދެއްކުމުގައިވެސް ތަސްދީޤުކުރެވޭ އެއްވެސް ކަމަކާއި ގުޅުން ނުވާ ކަމަށެވެ. އަދި މިއްސަލައިގައި ... ބަލާއިރު، ދަށު ކޯޓުގެ ބުނާ ހުކުމް ޤާބިލުކަން ...

ދ. މިއްސަލައިގައި ސަބަބުތަކުން ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ފާހަގަ ނުކުތާތައް

15. މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތައް މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ ގޮތުން ...

15.1 ...

'non-waiver' ...

ދާދި ކަންކަމުގައި، ތުރުކަމާއި ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ކަނޑައެޅުނު ގާނޫނުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކަންކަމުގައި

ތާއީދުކުރުމަށް ތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުގައި ކަންކަމުގައި ތާއީދުކުރުމަށް ތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް

ބަދަލުގައި ކަންކަމުގައި ތާއީދުކުރުމަށް ތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުގައި ކަންކަމުގައި ތާއީދުކުރުމަށް

ތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުގައި ކަންކަމުގައި ތާއީދުކުރުމަށް ތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުގައި

ކަންކަމުގައި ތާއީދުކުރުމަށް ތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުގައި ކަންކަމުގައި ތާއީދުކުރުމަށް ތަކެއް

ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުގައި ކަންކަމުގައި ތާއީދުކުރުމަށް ތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުގައި

17. ބުނެވުނު ވާހަކަ އެފަރާތުން އޮތް ނަމަވެސް، ދައުވާ ދިނުން މި ގޮތުންގައި މާނަކޮށްދިނުމުންނެވެ.

ނަމަވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޓޫރިޒަމް އެޑްވައިޒަރީ ރޯޑް ވޯކްސް ވ. ދައުލަތު**[6] މައްސަލައިގައި ކަމުގެ ދުސްތޫރީ، ކޮންޓްރެކްޓުގައި ވުމާ ދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން އަސާސީ ކޮންކްރީޓް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

"އަމަލުކުރަމުން ކޮންޓްރެކްޓުގައި ބޭނުންކުރެވޭ މުއާމަލާތްތަކުގެ ކަމުގެ ބާރު ނުވަތަ އަމަލު ދުސްތޫރީ އެވެ. މިގޮތުން ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ކަމުގެ ދުސްތޫރީ ދުސްތޫރީ ކޮންމެ ވިއްޔާ އަދި ރޫލަކަށްވެސް... ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ކަމަކަށް ދުވަހު ދިނުމަށް ނުވަތަ ދޫކުރުމަށް އެއްގޮތްވާ އަމަލުކުރެވޭ. އެންމެހާ ދުވަހު ދިނުމުގެ ނުވަތަ ދުސްތޫރީ ތަޢާރުފުކުރުމާ އެދުން ބަލާލުމަށް ނުވެއެވެ. އަދި ދުސްތޫރީ ކަމުގެ ދުސްތޫރީތަކުގެ ސަރަހައްދު މަތީގައި ވިޔަ ހިންގުމަށް އަދި ދުސްތޫރީ ބަލައިގަނެ އެއްވެސް ކަމެއް ހިމެނޭ... ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ކަމުގެ ދުސްތޫރީ ކަމަކު ބެލެވިދާނެ އަދި ކަމުގެ ދުސްތޫރީ އަދި ކަމުގެ ދުސްތޫރީ ހިންގުމުގެ އަސާސީ އުޞޫލުތަކުގައި އަދި ދުސްތޫރީތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކާ ދުސްތޫރީ ނުވެއެވެ. ކަމުގެ ދުސްތޫރީ ދިވެހިރާއްޖޭ އަދި މުއާމަލާތްތަކުގައި ހިމެނޭ ތަޢާރުފުކުރެވޭ އެއް ކަމަކަށް ނުވެއެވެ. އަދި ކަމުގެ ދުސްތޫރީގެ ސިޔާސަތު އަސާސީ އަދި މުއާމަލާތުގެ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުގައި އަމަލު ޖެހޭނެއެވެ. އެންމެހާ ކަމުގެ ދުސްތޫރީގެ ނުވަތަ ތަނެއް ހާލަތްގައި ވޭތުވެ ސާބިތުވެފައެވެ... ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ކަމުގެ ދުސްތޫރީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބަލައިގަނެވޭ އަދަދު ކޮންމެ ކަމެއް ބެލެވެއެވެ. ނަމަވެސް އެކަށީގެން ދުސްތޫރީ ދުސްތޫރީ އެހެނިހެން އެއްބަސްވުމުން ސިޔާސަތު ކުރަނީ ކުރަމުގެ ޤަވާޢިދު ކުރެވެނީއެވެ. ކޮންޓްރެކްޓުގައި ކަމުގެ ދުސްތޫރީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބަލައިގަނެވޭ އަދަދު ކުރިއަށް ދިޔަ ވަގުތެއް އަދި ވަގުތެއް ނުވަތަ އަދަދެއް ބަލަނެވެ. އަދި އަދަދެއް ނަގައިދޭ ޤާނޫނު މިނިވަން ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެއީ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ކަމަށް ދުވަހު ދިނުމުގެ ނުވަތަ މުއާމަލާތުގެ ވާހަކަ... ކޮންޓްރެކްޓުގައި ބުނެފައިވާ ކަމުގެ ދުސްތޫރީ އޮޅުވާ ވިޔަފާރި ބަލައިގަތުމަށް އެކިއެކި ދުވަސްތަކަށް ވީއިރު، އެކަމަށް ގޮތުގެ ދިރާސާކޮށް އެކަމަކާ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ކަމަކު ކަނޑައެޅި ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަސާސީ ބަލައިގަނެ އެކަމާ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ކަމަކު އެކަން ކަނޑައެޅި އަމަލު ދޫކުރެވެނީއެވެ.

ތަފާތުވުން، ކަނޑައެޅި ފާސްކުރުމުގެ ކާނޫނީ ތަނެއް ނެތުމުން ފާސްކުރުމުގެ ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތް، ތަފާތުވާ ގޮތަކަށް ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދެވުމުގެ ފަދަ ކަންކަމެއް ހުރިކަމަށް ވިސްނާ ނުލެވޭ ކަމަށާ

ހައްގުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަނެއް ކަމަށް ވިސްނާލެވޭ ގޮތަކަށް ހުރިހާ ކަންކަމެއް ކުރަންވާނެ ކަމަށް ހައްގުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަށް ބުނެވޭނެ ގޮތަކަށް ކަންކަން ކުރެވިފައި ހުންނަ ކަމަށް ދެކެވޭ ކަމަށާ ދެކޮޅަށް ކަންކަން ކުރެވިފައި ނުވާ ކަމަށް ދެކެވޭ ކަމަށް ބުނެ ކަންކަން ކުރެވިފައި ހުންނަ ގޮތަށް ބަލާ ކަމަށް ބުނެ ކަންކަން ކުރެވިފައި ނުވާ ގޮތަށް ބަލާ

ދ ގަމަސައްކަތުގައި ހިންގާ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ވާހަކަ ދަންނަވާ ފަދަ ކޮންޓްރެކްޓަރ ހިނގައިގެން ގެންދާ ކަންކަމުގެ ތަފާތު ތަކެއް ހުރިތަ؟

21. ގަމަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތުން ކޮންޓްރެކްޓަރ ދަށ ކުރާ ކަންކަމުގައި ކޮންޓްރެކްޓަރ ހިނގައި ވާހަކަ ދަންނަވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ބައެއް ކަންކަމަށް ކުރިން ހިނގާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން "non-waiver" ގެ ގޮތުގައި ބަލާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން.

"Failure of either party to complain of any act or omission on the part of the other party, no matter how long the same may continue, shall not be deemed to be a waiver by said party of any of its rights hereunder. No waiver by either party at any time, express or implied, of any breach of any provision of this lease shall be deemed a waiver of a breach of any other provision of this lease or a consent to any subsequent breach of the same or any other provision."

22. ދިވެހިރާއްޖެ ދ ގަމަސައްކަތުގައި ހިންގާ ކޮންޓްރެކްޓަރ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން. ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން (ދިހަބައި) ކަންކަމުގެ ތެރެއިން 10 ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން. ތ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން.

23. ކަމަކީ، ދ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން 4 (ހަތަރު) ކަންކަމުގެ ތެރެއިން، ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން 5 ކަންކަމުގެ ތެރެއިން 7 ދުވަހު ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން.

ތަރި 4 (ހަތަރު) ދަނޑު ގޮތުގެ ތަރިތަކުން ކުރިފަ ފަސްގައި ގެއްލުންވާ ކަންތައް ހިނގާ ފަދަ ތަކެއްޗަކަށް ވާނަމަ ހަމަ ހަމައެކަނި ތަކެއްޗަށް ވެސް ދަންނަ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ދެވޭ ގޮތެއް ނެތް ކަމަށް ބުނެ ދެވޭ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ދެކެމެވެ.

24. ދ ވެ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ދެކެ ކަނޑައަޅާ ދެވޭ ގޮތަށް ވ

**ގުދުރަތުގެ ކިބައިން ކ. ގުޑުސްދާ ކުލަގެ ފިލާގެ ތެރެއިން ލިބިގެންދާ ފައިދާ ކިތަންމެ ބޮޑެއްތޯ ބަލާ ކަމަށާއި ދެކޮޅަށް ދައުވާ ކުރި ފަރާތުން ކ. ގުޑުސްދާ ކުލަ ކަމަށް ދައުވާ ކުރާ ތަނުގައި

ތަޙްޤީޤުކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ހަމަ ކަނޑައެޅި ގޮތަށް ކުރިއަށްދަނީ. ތިނަށްވުރެ ކުރީ ކަމަށް ދައުވާ ކުރެވިފައިވާ ކަންތައް ހިނގާފައިވާ ގޮތާ ގުޅިގެން ކަނޑައެޅުމަށް ހިނގަމުންދާ ކަންތައް ކަނޑައެޅުމަށް ކުރިއަށްދަނީ.

ދެބަހުގެ ކިބައިން ހަލާކުވެދާނެ ވަގުތުގައި ތިމާ ކަމާ ގުޅުންހުރި ބަލަނޑުންނަށް ދެވޭ ރައްކާތެރިކަން ކިހާ ގޮތަކަށް ހިނގާނެ؟

29. ދެބަހުގެ ކިބައިން ކަމެއް ހިނގާނީ ކަށަވަރުވާ ގޮތަށް ތިމާ ކަމާ ގުޅުންހުރި ތިންވަނަ ފަރާތަކުން، ބަލަނޑުންގެ ތެރެއިން ކަށަވަރުވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅުމަށް ފަހު ކަމަށް ވިސްނާ ކަމަށް ދައުވާ ކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ބަލަނޑުންގެ ތެރެއިން ކަށަވަރުވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅުމަށް ފަހު، ބަލަނޑުންނަށް ދެވޭ ރައްކާތެރިކަން ކިހާ ގޮތަކަށް ހިނގާނެ ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށް ކުރިއަށްދަނީ.

30. ދ ގައުމުތަކުގައި ތިމާ ކަމާ ގުޅުންހުރި ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް. ތަކެއް ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ކުރެވޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއަށް ވަކާލަތުގެ ކަންތައްތަކުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް.[11]

31. ދ ގައުމުތަކުގައި 15 (ފަނަރަ) ބަލަނޑު ދުވަހުގެ ތެދުވެރިކަން ވަގުތީ ތަކެއް ކަމަށް ވިސްނާ ކަމަށް ކަނޑައެޅި. ތިނަށްވުރެ ކުރީ ކަމަށް ދައުވާ ދެބަހުގެ ކިބައިން ހިނގާ ކަންތައް ކަނޑައެޅުމަށް ފަހު ކަމަށް ވިސްނާ ކަމަށް ދައުވާ ކުރެވިފައިވާ ކަންތައް ކަނޑައެޅުމަށް ކުރިއަށްދަނީ. ތިނަށްވުރެ ކުރީ ކަމަށް ދައުވާ ކުރެވިފައިވާ ކަންތައް ކަނޑައެޅުމަށް ފަހު، ބަލަނޑުންނަށް ދެވޭ ރައްކާތެރިކަން ކިހާ ގޮތަކަށް ހިނގާނެ ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށް ކުރިއަށްދަނީ.

[11]. ތިންވަނަ ފަރާތުގެ ގެއްދުމުގައި ކަށަވަރުވާ ގޮތަށް ތަކެއް ކަންކަން ކަނޑައެޅުމަށް ކުރިއަށްދާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއަށް ވަކާލަތުގެ ކަންތައްތަކުގައި ތިމާ ކަމާ ގުޅުންހުރި ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް

ގަޑިން ބަލައިގަތް ތާރީޚުގެ ކުރިން ދެކުނު ގެ ދަ ގ ގ ގ

މުޙައްމަދު ނާސިރު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މައްސަލައިގައި ދަރަޖައަށް ވާ ހަމައަށް ބެލުމުން އެނގެއެވެ.[13]

ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ތަނުގެ ކުރި ދިނުމުގެ އިތުރުން، އިންވެސްޓިގޭޝަން ތަޙުޤީޤުކުރާ ގޮތްތަކާއި ގޮސްޖެހުމެއް އެއް

ނުވަތަ އިތުރު މަސައްކަތް ފެންނަނީ އޮފިސަރުން އެ ވަރުގެ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ފެންނަކަމަށް ބުނެފައި ބުނެފައިވާތީ

އެއްބަސްވުމާއި ޙަވާލުކުރެވުނު. އޮފިސަރުން މި މައްސަލައިގައި އެއްބަސްވުމާއިވާކަން އެނގޭކަމަށްވެއެވެ.

އަދި ނަކުރުން އެ ގޮސްޖެހުމެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް މުޙައްމަދު ރިޟާއަށް ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓިގޭޝަން އޮފިސަރަކު އެ

އިންވެސްޓިގޭޝަން އޮފީހަށް، ތަން ހުށަހަޅަން ދެވޭ ސަބަބަށް ފިޔަވަޅު ލިބިގެންދާ ގޮތުން ނުވަތަ ކުރަންޖެހޭ

ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު އަސާސީ ޙައްޤު ޤާނޫނު ދެމެހެއްޓުމުގެ ކުރިމަތީ ދެއެވެ.

34. އަދި ނަކުރުން އެ ގޮސްޖެހުމެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް މުޙައްމަދު ރިޟާއަށް ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓިގޭޝަން އޮފިސަރަކު

އެ އިންވެސްޓިގޭޝަން އޮފީހަށް، ތަން ހުށަހަޅަން ދެވޭ ސަބަބަށް ފިޔަވަޅު ލިބިގެންދާ ގޮތުން، ފަރާތުގެ

ދަށުން ކުށެއް ވެރިކަން، އަސާސީ ޙައްޤު ތަން ޙިމާޔަތް ކުރުމަށް ނުކުތާކުރެވޭ ކުރިން އެކަމަށް އަރިހުކުރުމުން

އަސާސީ ޙައްޤު ބޭނުމަކީ ދެކޮޅުހެދިގެން ހައިސިއްޔަތު ވާނަމަ އެ ހައިސިއްޔަތު ދެމެހެއްޓުމަށް ދަށް ކުށެއް

ގޮތުގައި ކަމަށްހެދި ކުރުގައި ދެއްވެއެވެ.

ނިންމި ނިންމުމުގެ ގޮތް

35. މިގޮތުގެ ބަޔާންކުރުމުގެ ކަންކަން އެހެން ހެދުމުން، މާއްދާގެ ތަޙުޤީޤާއި މުޙާސަބާ ޤާނޫނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު

35/H4C/2019 ފައިސަލާގެ ޙުކުމުގައި ގޮސްޖެހުމުގެ ބަދަލު ހުއްދަކަން ކުރީ ދަށުވާ ސާބިތުނުވާކަމަށް

ކުށްކުރިކަމާ ބެހޭ ބާރުފަދަ، މި ފައިސަލާގައި ކުށްކުރިކަން އަސާސީ ޙައްޤުތަކުގެ އަރިހުގައި އަސާސީ ޙައްޤުގެ

ވާޖިބުން މުޙައްމަދު ރިޟާއަށް އަދި ފިޔަވަޅު ގޮސްޖެހޭ ބަދަލުގެ ބައި ކުށްކުރިކަމާބެހޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު

[13]. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/101 ފައިސަލާގެ 28 ވަނަ ނުކުތާ، 32 ވަނަ ނުކުތާ (މުޙައްމަދު ނާސިރު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް)

22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސާފުކޮށްދިނުމުގެ ގާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ ފާހަގަކުރެވޭ (ސ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުލްހަވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގެ ކޯޓުގެ ބާރު ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

ވަނަ ކަންކަމުގެ ތަފުސީލު؛

36. ވަނަ ކަންކަމުގެ ބަލައިގަންނަވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލު ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވެއެވެ.

ވަނަ ކަންކަމުގެ ތަފުސީލު؛

37. ވަނަ ކަންކަމުގެ ބަލައިގަންނަވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލު ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވެއެވެ.

ތިން ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ހިނގާ ދާ ކޮންޓްރެކްޓް

38. ދެ ފަސް ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ހަމަވާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ކޮންޓްރެކްޓެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސާފުކޮށްދިނުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ތިން ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ހަމަވާ ގޮތަށް ބަދަލުކުރެވިގެންދާ ކޮންޓްރެކްޓެއް ކަމަށް ބަލައިގަންނަވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލު ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވެއެވެ. ތިން ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ހަމަވާ ކޮންޓްރެކްޓެއް ކަމަށް ބަލައިގަންނަވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސާފުކޮށްދިނުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ތިން ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ހަމަވާ ކޮންޓްރެކްޓެއް ކަމަށް ބަލައިގަންނަ ގޮތުގެ ތަފުސީލު ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވެ ދާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅ

- ބުނުމުގެ:

ފާސްކުރި، ތިލައިގެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ކަނޑައެޅުނު ކަނޑައެޅުމުގެ ކަމާބެހޭ ހުކުމް ލިބުނުތާ، ފާހަގަކުރެވުނު ތަފާތުކަމާ ގުޅިގެން 35/H4C/2019 ގައި ކަނޑައެޅިފައި ވާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކަނޑައެޅުނު ކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން ކުރިމަތިލައިގެން ދިޔަ ތިލައިގެ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކަނޑައެޅުނު ކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން ކުރިމަތިލައިގެން ދިޔަ